

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen om läskedrycksaccis

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om läskedrycksaccis ändras så att allt naturvatten ställs utanför tillämpningsområdet för

läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis för mineralvatten.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2000.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Allmänt

Med stöd av lagen om läskedrycksaccis (1474/1994) uppbärs för läskedrycker en grundaccis på 0,27 mark per liter. Syftet med grundaccisen är rent fiskalt. De accisbelagda produkterna räknas upp i den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen. Produkterna anges produktgruppvis genom hänvisningar till respektive tulltariffposition, varmed avses tulltaxenumret i Kombinerande nomenklaturen i Europeiska gemenskapens Gemensamma tulltaxa.

För en del av läskedryckerna, dvs. produktgrupperna 4, 5, 9 och 12, uppbärs dessutom tilläggsaccis. I praktiken uppbärs tilläggsaccis i första hand för lemonader och mineralvatten. Tilläggsaccisen är graderad enligt tre accisklasser: 4, 1 eller 0 mark per liter dryck. Syftet med tilläggsaccisen är snarare miljöpolitiskt än fiskalt: målet är att genom hot om skatt åstadkomma en ändring i beteendet så att det går åt så litet som möjligt av de drycker för vilka tilläggsaccisen är störst.

Förordningen är en dryck skall undantas från accis eller beläggas med lägre tilläggsaccis är att förpackningarna hör till ett sådant pantbaserat återvinningssystem som miljöministeriet godkänt. När man använder förpackningar som kan fyllas på nytt kan accisen avlyftas helt och hållet. För förpackningar som kan återvinnas som råmaterial

uppbärs 1 mark per liter i accis. Även de alkoholdrycker som avses i lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) är föremål för en tilläggsaccis med motsvarande struktur och syfte som är beroende av dryckens förpackning.

År 1999 var avkastningen av läskedrycksaccisens grundaccis 188 miljoner mark. Avkastningen av läskedrycksaccisens tilläggsaccis var 7 miljoner mark och avkastningen av tilläggsaccisen för alkoholdrycker 73 miljoner mark.

1.2. Den skattemässiga behandlingen av mineralvatten

I den gällande lagen sägs att läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis uppbärs enligt produktgrupp 4 för osötat och icke smaksatt mineralvatten som hör till tulltariffposition 2201. Härmed avses både konstgjort vatten som framställts genom tillsats av mineralsalter och vatten som fås som sådant från naturen och som innehåller minst 500 milligram mineralsalter per liter. Dessutom uppbärs grundaccis och tilläggsaccis oberoende av halten av mineralsalter för allt vatten som kolsyras genom tillsats av koldioxid.

År 1999 konsumerades sammanlagt 56 miljoner liter mineralvatten som hör till läskedrycksaccisens tillämpningsområde. I grundaccis inflöt 15 miljoner mark. I tilläggsaccis inflöt ca 20 000 mark, och tilläggsaccis på 1 mark eller 4 mark uppbärs för några

tiotals tusen liter mineralvatten.

I Finland har vatten som innehåller mineralsalter av tradition indelats i mineralvatten av läskedryckstyp och källvatten som mera betraktas som hushållsvatten. Hög halt av mineralsalter har varit en egenskap som förknippats med mineralvatten. I Finland har dylika vatten med hög salthalt ända fram till de senaste åren i huvudsak varit konstgjorda, kolsyrade vatten som på samma sätt som lemonader har omfattats av läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis. Däremot har naturligt källvatten som fås som sådant från naturen tappats på flaska för att användas som dricks- och hushållsvatten. Det finska källvattnet har i allmänhet innehållit rätt litet mineralsalter, vanligen klart mindre än nämnda 500 milligram och det har inte hört till tillämpningsområdet för läskedrycksaccisen.

Under de senaste åren har det emellertid inträffat vissa förändringar på marknaden för mineralvatten från naturen. Allt flera naturliga mineralvatten av såväl inhemskt som utländskt ursprung, både kolsyrade och kolsyrefria, har kommit ut i handeln. Hos största delen av de inhemska mineralvatten som säljs på flaska understiger halten av mineralsalter 500 milligram. Eftersom merparten inte heller kolsyras, hör de inte till tillämpningsområdet för accisen. Till landet införs också utländska naturliga mineralvatten som inte omfattas av läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis.

A andra sidan har man samtidigt börjat tappa sådant inhemskt naturvatten på flaska som innehåller mera än 500 milligram mineralsalter per liter eller som det med tanke på smaken är nödvändigt att kolsyra. De som sysslar med detta är inhemska småföretagare. I praktiken har det konstaterats att konkurrensställningen för dessa småföretagare, som tappar accisbelagt inhemskt naturvatten på flaska, är ohållbar till följd av den slumpmässiga beskattningen, då det samtidigt finns praktiskt taget motsvarande utländskt och inhemskt vatten på marknaden som faller utanför tillämpningsområdet för accisen.

Tappning på flaska av inhemskt accisbelagt naturvatten i form av småföretagarverksamhet har under de senaste åren varit ekonomiskt lönsam endast tack vare de lättnader som beviljats i fråga om tilläggsaccisen. Eftersom lättnaderna har beviljats för endast ett år i sänder, har det varit omöjligt för dessa småföretag att planera sin verksamhet på

någon längre sikt. Dessutom är det oklart hur länge man över huvud kan avgöra saken genom tillfälliga lättnader, som man nu redan har gjort under flera års tid. Trots lättnaden i fråga om tilläggsaccisen har dessa inhemska småföretagares konkurrensställning även försämrats därför att de har betalat 0,27 mark per liter i läskedrycksaccisens grundaccis för vattnet, medan de konkurrenter som inte berörs av accisen inte har haft denna kostnad att bära.

Varken i den nuvarande lagen om läskedrycksaccis eller i accistabellen bestäms heller närmare hur den nämnda halten av mineralsalter på 500 milligram skall mätas. I branschen tillämpas några olika standardtemperaturer vid vilka vattnets innehåll av torrsubstanser mäts. Sålunda har den nuvarande lagen blivit ännu mera problematisk därför att den uppmätta halten av mineralsalter varierar något beroende på vilken mättemperatur som tillämpas.

2. Föreslagna ändringar

För att göra den skattemässiga behandlingen av vatten rättvisare och klarlägga konkurrenssituationen föreslås att läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis uppbärs endast för konstgjorda mineralvatten. Därmed avses mineralvatten som tillverkas på konstgjord väg under fabriksmässiga förhållanden genom att vatten tillsätts mineralsalter och som i regel också kolsyras. Konstgjorda mineralvatten utgör också merparten av de mineralvatten som omfattas av den nuvarande accisen, ungefär 99 %. Dylika vatten kan vad egenskaperna och användningen beträffas jämföras med kolsyrade lemonader. Vanligen förpackas de också i likadana förpackningar som kolsyrade lemonader.

På grundval av den föreslagna definitionen av accisbelagd faller alla naturliga mineralvatten utanför tillämpningsområdet för accisen medan en del av dem för närvarande är accisbelagda. Med naturliga mineralvatten avses vatten som fås som sådant från naturen oberoende av vattnets halt av mineralsalter. Sådana vatten kan vara både mineralvatten och källvatten. Utanför accisen faller likaså annat vatten som eventuellt fås från naturen som sådant än vatten som kan definieras som naturligt mineralvatten eller källvatten, t.ex. vatten från borrhunnar.

Naturligt mineralvatten kan av naturen

innehålla naturens egen kolsyra, dvs. bikarbonat. På grundval av den föreslagna definitionen kan naturligt mineralvatten eller annat vatten som fås från naturen som sådant även tillsättas koldioxid utan att vattnet för den skulle bli konstgjort mineralvatten. Denna definition på naturligt mineralvatten är också i linje med definitionerna i rådets direktiv 80/777/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om utvinning och saluförande av naturliga mineralvatten.

3. Propositionens verkningar

År 1999 levererades sammanlagt ca 56 miljoner liter accisbelagda mineralvatten för konsumtion. Naturvattnens andel härav uppskattas ha varit ca 0,5 miljoner liter, dvs. ungefär en procent. Om accisen skulle riktas enbart till konstgjorda mineralvatten skulle avkastningen av grundaccisen minska med ca 150 000 mark om året. Denna ändring skulle inte inverka på avkastningen av tilläggsaccisen, eftersom tilläggsaccis för naturvatten i praktiken inte betalas för närvarande. Detta baserar sig på att accisbelagda naturvatten för närvarande antingen tappas på accisfria förpackningar som kan fyllas på nytt eller tappas på flaska av småföretagare som har beviljats lättnader i fråga om accisen.

Det är möjligt att en del av de drycker som för närvarande är accisbelagda men som föreslås bli undantagna accisen, uppskattningsvis några hundratals tusen liter om året, i framtiden skulle börja tappas på engångsförpackningar. Med tanke på hur tilläggsaccisen för dryckesförpackningar som helhet fungerar i miljöhänseende är det ändå fråga om ett marginellt parti. Totalt omfattar läskedrycksaccisens och alkoholdrycksaccisens tilläggsaccis ungefär 1,3 miljarder liter drycker, och den mängd drycker som föreslås bli ställd utanför tillämpningsområdet för accisen, uppskattningsvis 0,5 miljoner liter, utgör några hundradels procent.

Att alla naturvatten undantas accis antas däremot inte i sig nämnvärt öka den totala marknaden för vatten tappade på icke återvinningsbara engångsförpackningar. Uppskattningen baserar sig på det faktum att det redan nu finns många både inhemska och utländska varumärken för naturvatten som inte omfattas av accisen. Sålunda är det möjligt att även i nuläget rikta en eventuell

tillväxtpotential till icke accisbelagda drycker och förpackningar.

Ändringen underlättar ställningen för i synnerhet inhemska småföretagare i branschen, eftersom den slumpmässiga accisen inte längre snedvrider konkurrensen i fråga om naturliga mineralvatten. Att praxisen med tidsbundna lättnader upphör gör det också möjligt för dessa inhemska småföretag att göra upp planer på längre sikt, något som normalt hör till företagsverksamheten.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med miljöministeriet samt handels- och industriministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts av handels- och industriministeriet, miljöministeriet, Tullstyrelsen och Livsmedelsindustrin rf.

Handels- och industriministeriet hade inget att anmärka i fråga om propositionen. Även Tullstyrelsen understöder att propositionen avläts för att rätta till de problem som nämns i motiveringen.

Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet, som lyder under Livsmedelsindustrin rf, föreslår att i stället för den föreslagna ändringen skall alla mineralvatten, såväl naturvatten som konstgjorda vatten, beläggas med läskedrycksaccisens grundaccis och tilläggsaccis. För att småföretagarnas verksamhetsbetingelser skall kunna säkerställas borde man enligt utlåtandet samtidigt undanta de minsta mineralvattentillverkarna helt och hållet från accisen. På grund av Europeiska gemenskapens bestämmelser om statsstöd anses detta förslag dock inte möjligt att förverkliga. Undantag från i synnerhet tilläggsaccisen på 4 mark skulle betyda att man måste ansöka om tillstånd hos Europeiska kommissionen för att kunna bestämma om undantag från accis för även en relativt liten mängd drycker. Detta ansökningsförfarande skulle vara tidskrävande, arbetsdrygt samt mycket osäkert vad resultatet beträffar.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2000.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen om läskedrycksaccis

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 december 1994 om läskedrycksaccis (1474/1994) den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen, sådan den lyder i lag 240/1998, som följer:

LÄSKEDRYCKSACCISTABELL

Tulltariff-position	Produkt	Produkt-grupp	Accisbelopp
2009	Frukt- och bärsaft (inbegripet druvmust) samt grönsakssaft, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent)	1	0,27 mk/l
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga för användning vid tillverkning av läskedrycker: — — dryckesingredienser i fast form — — andra	2 3	2,00 mk/kg 0,27 mk/l
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne; is och snö: — konstgjort mineralvatten, icke kolsyrat och kolsyrat, dock inte naturligt mineralvatten eller något annat vatten som fås som sådant från naturen med tillsats av endast koldioxid	4	0,27 mk/l
ur 2202	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne, samt andra alkoholfria drycker, med undantag för frukt- och bärsaft samt grönsakssaft enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) — produkter som inte baserar sig på produkter enligt nr 0401-0404 — — innehållande kolsyra — — andra	5 6	0,27 mk/l 0,27 mk/l

ur 2204	<p>Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent</p>	7	0,27 mk/l
ur 2206	<p>Andra jästa drycker, t.ex. äppelvin (cider), päronvin och mjöd; blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag för blandningar av öl och alkoholfria drycker</p>	8	0,27 mk/l
ur 2208	<p>Odenaturerad etylalkohol (etanol) med alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent: — — innehållande kolsyra — — andra</p>	9 10	0,27 mk/l 0,27 mk/l
ur 3302	<p>Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker: — av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker: — — av sådana slag som används vid tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent</p>	11	0,27 mk/l
ur 3824	<p>Beredda bindemedel för gjutformar eller gjutkärnor; kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; restprodukter från kemiska eller närstående industrier, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — mineralsaltlösningar lämpliga för tillverkning av drycker</p>	12	0,27 mk/l

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2000.

Helsingfors den 12 maj 2000

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag**om ändring av den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen om läskedrycksaccis**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 29 december 1994 om läskedrycksaccis (1474/1994) den läskedrycksaccistabell som utgör bilaga till lagen, sådan den lyder i lag 240/1998, som följer:

*Gällande lydelse***LÄSKEDRYCKSACCISTABELL**

Tulltariff-position	Produkt	Produkt-grupp	Accisbelopp
2009	Frukt- och bärsaft (inbegripet druvmust) samt grönsakssaft, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent)	1	0,27 mk/l
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga för användning vid tillverkning av läskedrycker: — — dryckesingredienser i fast form — — andra	2 3	2,00 mk/kg 0,27 mk/l
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne; is och snö: — mineralvatten, vars mineralhalt är minst 500 milligram per liter och kolsyrat vatten	4	0,27 mk/l
ur 2202	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne, samt andra alkoholfria drycker, med undantag för frukt- och bärsaft samt grönsakssaft enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) — produkter som inte baserar sig på produkter enligt nr 0401-0404 — — innehållande kolsyra — — andra	5 6	0,27 mk/l 0,27 mk/l

ur 2204	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsatts alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	7	0,27 mk/l
ur 2206	Andra jästa drycker, t.ex. äppelvin (cider), päronvin och mjöd; blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag för blandningar av öl och alkoholfria drycker	8	0,27 mk/l
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent: — — innehållande kolsyra — — andra	9 10	0,27 mk/l 0,27 mk/l
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker: — av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker: — — av sådana slag som används vid tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	11	0,27 mk/l
ur 3824	Beredda bindemedel för gjutformar eller gjutkärnor; kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; restprodukter från kemiska eller närstående industrier, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — mineralsaltlösningar lämpliga för tillverkning av drycker	12	0,27 mk/l

Föreslagen lydelse

LÄSKEDRYCKSACCISTABELL

Tulltariff-position	Produkt	Produkt-grupp	Accisbelopp
2009	Frukt- och bärsaft (inbegripet druvmust) samt grönsakssaft, ojäst och utan tillsats av alkohol, även med tillsats av socker eller annat sötningsmedel: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent)	1	0,27 mk/l
ur 2106	Livsmedelsberedningar, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — produkter, icke alkoholhaltiga eller med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, lämpliga för användning vid tillverkning av läskedrycker: — — dryckesingredienser i fast form — — andra	2 3	2,00 mk/kg 0,27 mk/l
ur 2201	Vatten, inbegripet naturligt eller konstgjort mineralvatten samt kolsyrat vatten, utan tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne; is och snö: — <i>konstgjort mineralvatten, icke kolsyrat och kolsyrat, dock inte naturligt mineralvatten eller något annat vatten som fås som sådant från naturen med tillsats av endast koldioxid</i>	4	0,27 mk/l
ur 2202	Vatten, inbegripet mineralvatten och kolsyrat vatten, med tillsats av socker eller annat sötningsmedel eller av aromämne, samt andra alkoholfria drycker, med undantag för frukt- och bärsaft samt grönsakssaft enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av högst 0,5 volymprocent) — produkter som inte baserar sig på produkter enligt nr 0401-0404 — — innehållande kolsyra — — andra	5 6	0,27 mk/l 0,27 mk/l
ur 2204	Vin av färska druvor, inbegripet vin som tillsats alkohol; druvmust, annan än sådan enligt nr 2009: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	7	0,27 mk/l

ur 2206	Andra jästa drycker, t.ex. äppelvin (cider), päronvin och mjöd; blandningar av jästa drycker samt blandningar av jästa drycker och alkoholfria drycker, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent, med undantag för blandningar av öl och alkoholfria drycker	8	0,27 mk/l
ur 2208	Odenaturerad etylalkohol (etanol) med alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; sprit, likör och andra spritdrycker: (med en alkoholhalt av mer än 0,5 volymprocent) — drycker med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent: — — innehållande kolsyra — — andra	9 10	0,27 mk/l 0,27 mk/l
ur 3302	Blandningar av luktämnen samt blandningar (inbegripet alkohollösningar) på basis av ett eller flera luktämnen, av sådana slag som används som råvaror inom industrin; andra beredningar baserade på luktämnen, av sådana slag som används för framställning av drycker: — av sådana slag som används inom livsmedelsindustrin eller vid industriell tillverkning av drycker: — — av sådana slag som används vid tillverkning av drycker, med en alkoholhalt av högst 1,2 volymprocent	11	0,27 mk/l
ur 3824	Beredda bindemedel för gjutformar eller gjutkärnor; kemiska produkter samt preparat från kemiska eller närstående industrier (inbegripet sådana som består av blandningar av naturprodukter), inte nämnda eller inbegripna någon annanstans; restprodukter från kemiska eller närstående industrier, inte nämnda eller inbegripna någon annanstans: — mineralsaltlösningar lämpliga för tillverkning av drycker	12	0,27 mk/l

—————

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2000.

—————